

- 1. A Magyar Autóklub Jogi és Érdekvédelmi Bizottsága 2015. április 15-i ülésén megtárgyalta a Gfb tv. gazdasági totálkár fogalmáról rendelkező §-ait és ennek eredményeképp a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. tv. 3. § 8/A pontjának a módosítását javasolja a gazdasági totálkár tárgyi fogalom meghatározása tekintetében a Gfb és a Ptk (illetve más felelősségbiztosítások) közötti összhang hiánya miatt.**
- 2. A Magyar Autóklub Jogi és Érdekvédelmi Bizottsága versenyjogilag kifogásolhatónak tartja, hogy egyes biztosítók a felelősségbiztosítási alapú károk rendezése során a szervizek és alkatrész forgalmazók között egyes, az adott biztosító által kiemelt vállalkozások javára, más vállalkozások terhére különbséget tesznek az elismert vállalkozási díjak és alkatrészárak mértéke tekintetében, hiszen a károsult jogszabály alapján jogosult a teljes kártérítésre és nem annak alapján, hogy melyik biztosító melyik partnerével javította ki gépkocsiját, és ennek során az alkatrészek a biztosító partnerétől kerültek-e beszerzésre.**

I n d o k o l á s

A hatályos szabályozás számos esetben indokolatlan veszteséget eredményez a vétlen autósokra nézve, mert nincs tekintettel a károsultnak azon érdekére, ami a balesetben sérült gépkocsi megtartása mellett szól olyan viszonylag kisebb sérülés utáni kártérítési ügyekben, amikor az ügynevezett roncsérték és a javítási költség együttes összege nem jelentős mértékben haladja meg a gépkocsi baleset előtti értékét. Ilyenkor ugyanis a károsult inkább kijavíttatja az autót és elviseli azt a veszteséget, amit a károkozó helyébe lépő biztosító gazdasági totálkárra hivatkozással levon a javítási költségből.

A jelenlegi szabályozás azt eredményezi, hogy

- a vétlen károsultaknál indokolatlan és sehonnan meg nem térülő veszteség keletkezik, a vétkes károkozó helyébe lépő felelősségbiztosítónál viszont indokolatlan gazdagodás,
- míg a Gfb alapján a biztosítóval szemben a hivatkozott törvényi rendelkezés folytán a javítás teljes költsége nem érvényesíthető, addig az egyenes károkozóval szemben a Ptk alapján igen,
- vagyis nem ugyanabban a körben érvényesíthető az igény
 - o a károkozóval, mint a helyette helytállni köteles biztosítóval szemben,
 - o illetve nem ugyanabban a körben érvényesíthető az igény gépjármű-felelősségbiztosítás, mint más felelősségbiztosítások esetén (miután a tárgyi kitéltelt más felelősségbiztosítások nem tartalmazzák),
 - o végül gépjárművel okozott károk esetén nem ugyanabban a körben érvényesíthető igény a gépjárműben, mint más vagyontárgyban (például a gépkocsiban elhelyezett fényképezőgépben vagy bármely más vagyontárgyban) keletkezett károk esetén,

ami nincs összhangban a jogállamiság, jogbiztonság követelményével.

A hatályos szabályozás azt is eredményezi, hogy a biztosítók a roncsérték indokolatlanul magas érték meghatározásában váltak érdekelté.

A helyzet feloldása, és a módosítás iránya az lehet, hogy a gazdasági totálkár Gfb-beli definíciója csak a gazdasági totálkár fennállásának *előfeltételeként értelmezhető*, vagyis a gazdasági totálkár jelenlegi jogszabályi definíciója (3. § 8/A. „E törvény alkalmazásában gazdasági totálkár: a káresemény következtében károsult gépjármű megjavíttatása gazdaságilag nem indokolható, mivel annak javítási, valamint a kár elhárításával kapcsolatos egyéb költségei, illetve a javítást követően esetlegesen fennmaradó értékcsökkenés összege a gépjármű károsodás időpontjában fennálló forgalmi értékének maradványértékkel (roncsértékkel) csökkentett összegét meghaladja”) a gazdasági totálkárra hivatkozásnak szükséges, de nem elégséges előfeltétele. Nincs indoka annak, hogy a gépjárművel gépjárműben okozott károk esetén eltérőek legyenek a rendelkezések attól, mint amit a Ptk. 6:525. § (1) bekezdése első mondatának utolsó fordulata („A károsultat ... kárenyhítési kötelezettség terheli”) úgyszintén tartalmaz a károsultat terhelő kárenyhítési kötelezettség tekintetében, hiszen az a követelmény, hogy a károsult irracionális esetekben, a károkozót illetve a helyébe lépő felelősségbiztosítót indokolatlan többletköltséggel nem terhelheti, a kártérítési jog közismert, a károsultat terhelő a kárenyhítési kötelezettség fogalmi körébe vonható követelménynek feleltethető meg.

- 3. A Magyar Autóklub Jogi és Érdekvédelmi Bizottsága 2015. április 15-i ülésén megtárgyalta a devizaalapú autó hitel-, kölcsön-, és pénzügyi lízingszerződéseket is érintő és a pénzügyi intézményeket terhelő elszámolási kötelezettséggel kapcsolatos 2014. évi XXXVIII. törvény és 2014. évi XL. törvény rendelkezéseit, és ennek eredményeképpen kiegészítendőnek tartja azon jogszabályi rendelkezéseket, melyek alapján a törvényi elszámolási kötelezettség kizárólag a fogyasztónak minősülő természetes személy autósokkal szemben terheli a pénzügyi intézményeket, hiszen valós és védendő fogyasztói érdekek az ún. kényszervállalkozásoknál, vagy családi vállalkozásoknál (pl.: színész bt., takarító kft., más szolgáltató szektorba tartozó kis létszámú gazdasági társaságok) ugyancsak felmerülhetnek.**

I n d o k o l á s

A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben írt és az árfolyamrés semmisségét, az egyoldalú kamat-, díj-, és költségemelés lehetővé tevő szerződéses rendelkezések tisztességtelenségét rögzítő, és ezen kikötések semmissége esetére a pénzügyi intézmények számára elszámolási kötelezettséget előíró rendelkezések a törvény 1. § (1) bekezdése és 2. § (1) bekezdése alapján csak azon autósokat érintik, akik a Hpt. (a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény) 6. § (1) bekezdés 28. pontja szerinti fogyasztónak, vagyis *az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személynek* minősülnek.

A pénzügyi intézményeket terhelő elszámolási kötelezettség részleteit szabályozó (a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb

rendeletekről szóló) 2014. évi XL. törvény a fentieknek megfelelően csak a Hpt-beli meghatározás szerinti természetes személyek által kötött devizaalapú autóhitel- és kölcsön-, pénzügyi lízingszerződések tekintetében írja elő azt a pénzügyi intézmények számára, hogy az árfolyamréssel és egyoldalú kamat-, díj-, és költségemeléssel érintett rendelkezések semmissége folytán a semmis kikötések alapján teljesített adósi törlesztéseket túlfizetesként számolják el az autós javára.

A fenti elszámolási jogszabályok meghozatala során azonban nem került mérlegésre az a körülmény, hogy több tízezer olyan autóhitel-, kölcsönszerződés is megkötésre került, ahol ugyan a hitelfelvevő nem természetes személy, hanem gazdasági társaság, viszont a természetes személyekhez hasonlóan az ő esetükben is hiányzik a devizalapú ügyletekkel, azok árfolyamkockázatával, az árfolyamréssel, az egyoldalú szerződésmódosítás esetleges alapját képező közgazdasági folyamatokkal kapcsolatos – és a pénzügyi intézmények esetében minden esetben meglévő – speciális pénzügyi és közgazdasági szakismeret és tájékozottság. Tipikusan ilyen helyzet áll elő a családi vállalkozásként működő betéti társaságok, kis létszámú szolgáltató, kereskedő korlátolt felelősségű társaságok esetében, ahol a természetes személyekhez hasonlóan fennáll a devizaalapú szerződések háttérét és feltételeit meghatározó körülményekben való jelentős információs egyensúlyhiány, tehát e körben is indokolt lenne az autósok fokozottabb jogszabályi védelme.

A Magyar Autóklub Jogi- és Érdekvédelmi Bizottsága a fenti állásfoglalásait megküldi az Alapvető Jogok Országgyűlési Biztosának, a Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központja vezetője részére, és sajtóközleményben közzéteszi.

Közzététel napja: 2015. április 22.

Dr. Kovács Kázmér
Jogi- és Érdekvédelmi Bizottság elnöke